

A helyi erőforrásokon alapuló gazdasági fejlesztések vizsgálata a Faluszemináriumi Kutatóműhely mintatelepülésein

Kovács Csaba József

kutató, Agrárközgazdasági Intézet

b.kovacs.csaba@gmail.com

Tartalomjegyzék

- ▶ **Marketingföldrajz fókuszú falukutatás**
- ▶ **Mintatelepülések bemutatása**
- ▶ **Kutatási eredmények**
 - ▶ *Gazdasági hasznosítási célú telephelyek vizsgálata Bagon*
 - ▶ *Településmárkázás Komlósán*
 - ▶ *Baks turisztikai potenciáljának lakossági megítélése*
- ▶ **Összefoglalás**

Marketingföldrajz fókuszú falukutatás

- ▶ **Vizsgálat tárgya:** A település, mint „területi termék”
- ▶ **Tématerület:** Helyi erőforrás-vezérelt gazdasági fejlesztések
- ▶ **Cél:** A választott mintafalvak településmarketingjének elemzése és értékelése, gazdaságfejlesztési tevékenységük támogatása, jógyakorlatok szolgáltatása.
- ▶ **Módszerek:**
 - ▶ Lakossági kérdőíves felmérések (mint a település legfontosabb „fogyasztói”)
 - ▶ Helyi vállalkozások és önkormányzatok interjúztatása
 - ▶ Települési erőforrástérkép készítése terepmunka és dokumentumelemzés segítségével

Az esettanulmány alapú kutatáshoz kiválasztott mintatelepülések

- ▶ Bagon a közlekedésföldrajzi helyzetből származó előnyök kiaknázása a meghatározó fejlesztési irány. - **telephelyválasztás**
- ▶ Komlóska területi tőkéjét a fejlett intézményi infrastruktúra és a jól működő közösség adta, ami egy erős településmárka kiépítésének tette lehetővé. - **településmárkázás**
- ▶ Baks a Kisteleki járásban található természeti erőforrásokat kívánta hasznosítani a falusi turizmusban. - **lakossági attitűdfelmérés**

Gazdasági célból hasznosított telephelyek vizsgálata Bagon - célkitűzések

► A település **gazdasági működési tereinek feltárása** a helyi vállalkozások vizsgálatán keresztül:

1. Gazdasági célból hasznosított működési terek azonosítása és a főbb jellemzők összehasonlítása
2. A településen aktívan működő vállalkozások telephelyválasztási szempontjainak feltárása, azok megjelenése az üzleti modelljükben
3. Bag település vállalkozásvonzó képességének felmérése és kiértékelése

Gazdasági hasznosítási célú telephelyek vizsgálata Bagon - eredmények

- ▶ Nagyközségi szinten egy **erősnek számító vállalkozói szféra** működik a településen, számos már évtizedek óta üzemelő kisvállalkozással.
- ▶ Miközben a helyi lakosság egy része a **valós lehetőségeknél többet vár** a település gazdasági adottságaitól, addig a nem helyi lakosok gyakran **alulértékelik** és egy halmozottan hátrányos helyzetű faluként gondolnak a községre. Ezt a megállapítást a gazdasági helyzetértékelés egyáltalán nem igazolta vissza.
- ▶ A további fejlődés szempontjából lényeges, hogy a **helyi intézményi és műszaki infrastruktúrát** fejlesszék, valamint képesek legyenek Budapestről és környező településekről a jól képzett **fiatal lakosokat a községbe csábítani**.

A gazdasági hasznosítási célú területek főbb jellemzői Bagon

HELYSZÍN	PETÓFI TÉRI ÜZLETHÁZ	HATHEGY IPARTELEP	CBP IPARI PARK
MŰKÖDÉS KEZDETE	18 évvel ezelőtt, szolgáltatóházként	rendszer váltás után, egykori TSZ telep	nem üzemel, új terület
FÖLDRAJZI FEKVÉS	községközpont	településperem	M3 leosztó mellett
JELLEMZŐ TEVÉKENYSÉG	kereskedelem, üzleti szolgáltatások	mezőgazdaság és ipar	agrárium köré szerveződő, kereskedelmi, üzleti és logisztikai
VÁLLALKOZÁSOK SZÁMA	10-20 között	3	1
KIHASZNÁLTSÁG	alacsony fluktuáció, kb. 80%-os	állandó cégek, 100%-os	nincsenek befektetők, 0%
CÉGMÉRET	mikrovállalkozás	kisvállalkozás	közepes- és nagyvállalat
BEFEKTETŐK/BÉRLŐK	Bag és részben környező települések	Bag	külföldi és országos
PIACI CÉLTERÜLET	helyi	térségi	hazai, nemzetközi

Forrás: Kovács Cs. J. (2017), 78. oldal

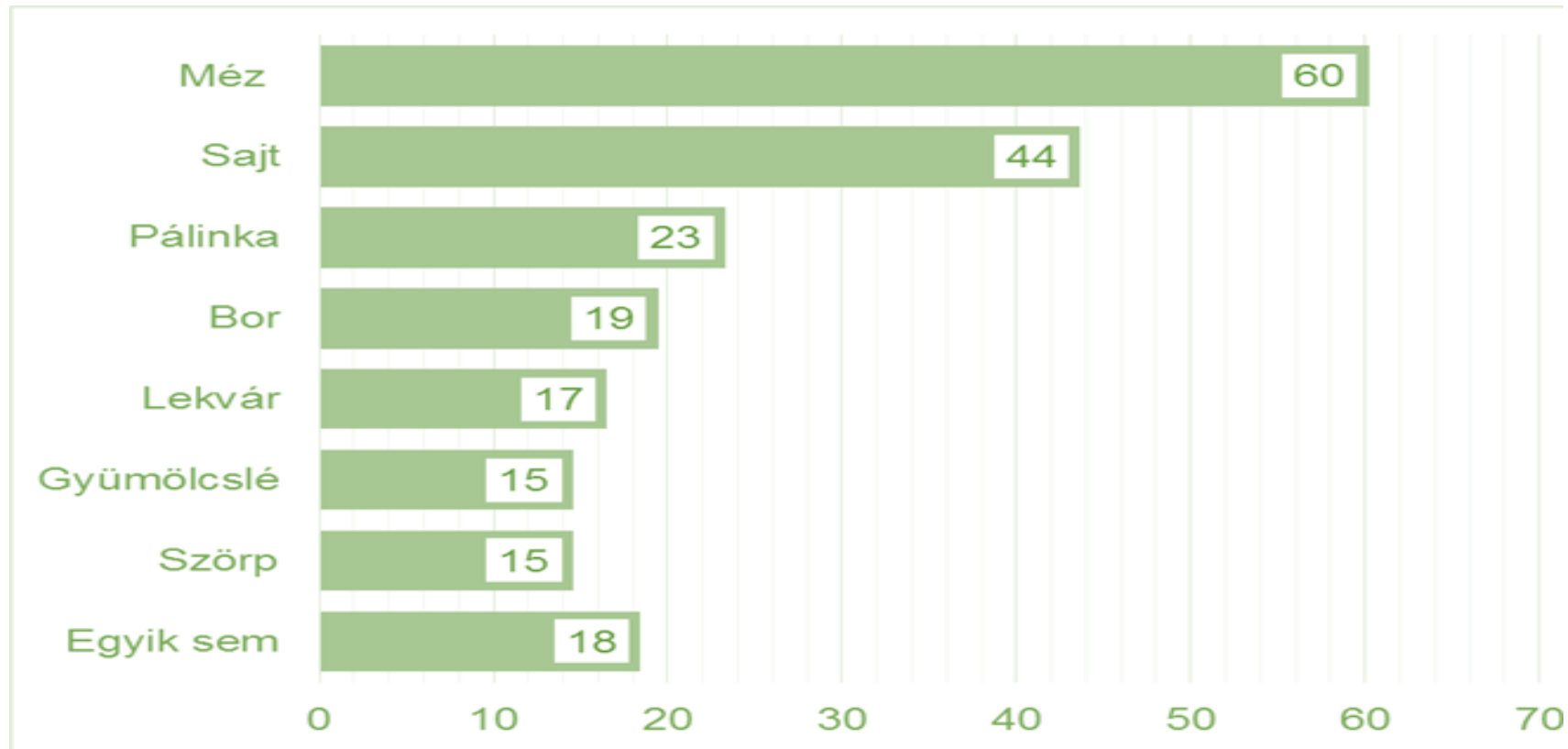
Településmárkázás Komlósán - célkitűzések

- ▶ **A potenciális vásárlói piac fogyasztási jellemzőinek feltárása:**
 1. Komlóska márkáértékének felmérése a nem helyi lakosok körében
 2. Az idelátogató turisták rekreációs és szórakozási igényének feltárása
 3. Potenciális termékvásárlók élelmiszerfogyasztási szokásának vizsgálata

Településmárkázás Komlósán - eredmények

- ▶ A kérdőíves felmérések alapján az önkormányzatnak **sikerült erős települési márkanévet építenie** a potenciális fogyasztók körében. A település általános megítélése pozitív a nem helyi lakosok körében.
- ▶ A tanúsító védjegy **hatásos marketingeszköz** a helyi termékek pozicionálására, ugyanakkor a potenciális fogyasztók árérzékenyek, kevesen hajlandók a felmérések szerint jelentősen magasabb árat fizetni a védjeggyel ellátott termékekért.
- ▶ A helyi termékek körében általánosan kiemelkedő volt a kereslet **a sajt- és méztermékekre**, érdemes lehet ezekre a termékcsaládokra a jövőben is fokozott figyelmet fordítani.
- ▶ Ezen termékek és szolgáltatások **együttes, csomagban történő értékesítésében** további fejlesztési lehetőségek voltak a vizsgálat időpontjában.

Melyik helyi kézműves termékeket vásárolja az alábbiak közül? (%)

Forrás: Kovács Cs. J. (2018), 76. oldal

Baks turisztikai potenciáljának lakossági megítélése - célkitűzések

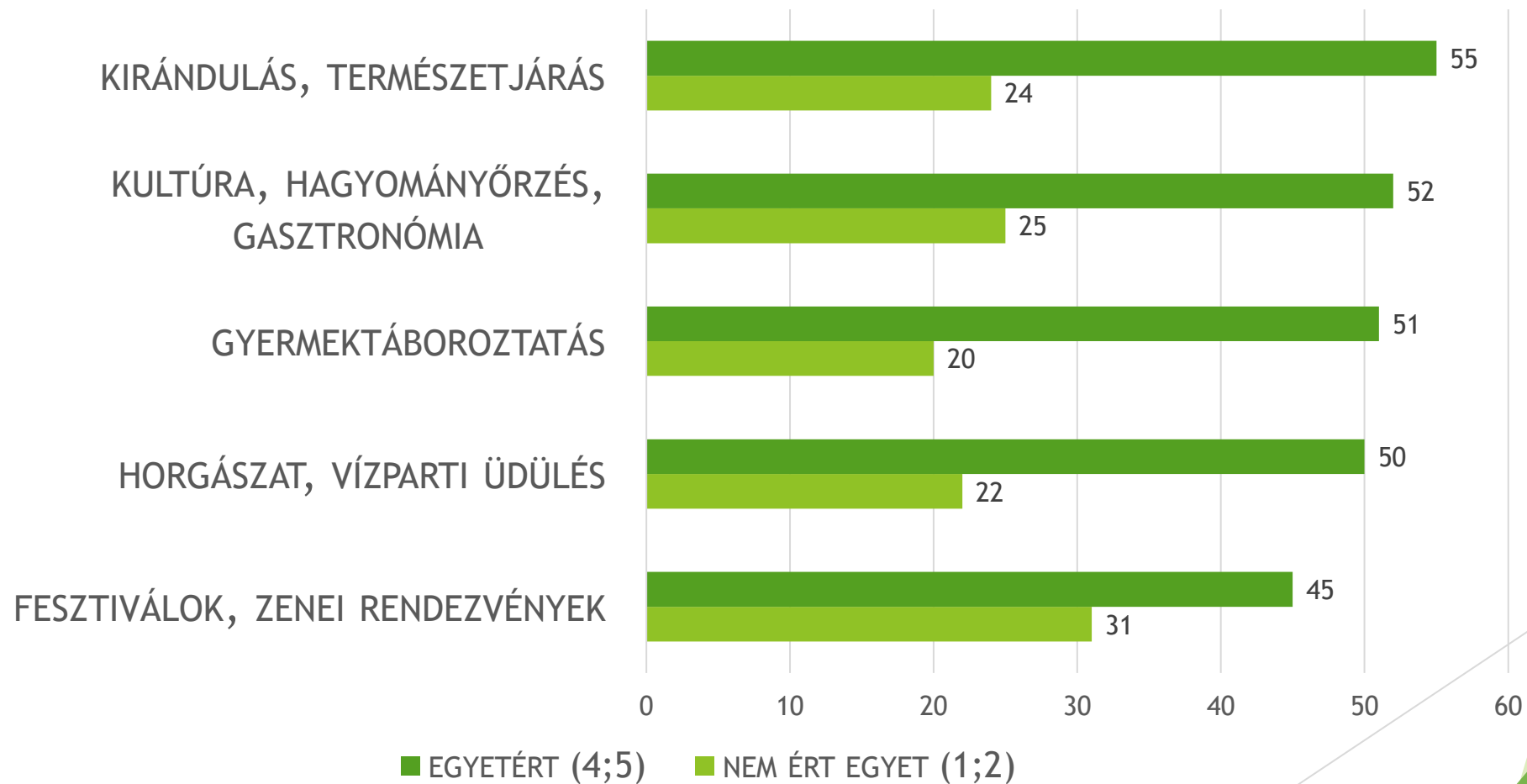
Lakossági attitűdök és vélemények felmérése az alábbi témakörökben:

1. Turisztikai fogadókészség
2. A település turisztikai potenciálja
3. Települési közérzet állapota

Baks turisztikai potenciáljának lakossági megítélése - eredmények

- ▶ A falusi turizmus tevékenységével szemben **nincsenek ellenérzései** a helyi lakosoknak. Ugyanakkor **nem tekintenek kitörési pontként** erre az ágazatra.
- ▶ Mindegyik lehetséges turisztikai **fejlesztési irányhoz pozitívan viszonyultak** a válaszadók. A tevékenységek közül a természetjáráshoz, kiránduláshoz köthetőket tartják a leginkább működőképesnek. A fesztiválok, zenei rendezvények tekintetében volt a leginkább megosztott a közvélemény.
- ▶ A település **általános megítélése összességében kedvezőnek tekinthető** a helyiek körében. Nincs statisztikailag szignifikáns változás a 2012-es felmérés eredményével összehasonlítva.

Lakossági vélemények százalékos megoszlása a turisztikai szempontból működőképes tevékenységekről Bakson

Összefoglalás

- ▶ Az marketingföldrajzos vizsgálatok eredményei elsősorban az **erőforrások feltérképezésében** nyújtottak segítséget, de a helyi fejlesztéseket megalapozó **döntéstámogatásra is alkalmasak.**
- ▶ Bag községen a gazdasági telephelyek jellemzőinek feltárása történt meg, mivel a település legjelentősebb helyi erőforrása az **előnyös közlekedésföldrajzi helyzet.** Noha Bag gazdasági életében jelentős szerepet töltenek be ezek a működési helyszínek, a fejlesztési lehetőségek **mégis korlátok közé szorulnak.**
- ▶ Komlóska **termékmárkázási gyakorlata** 2010-et követően válik a falumarketing meghatározó elemévé. A település sikeresen végzi ezt. Jó példaként szolgál számos magyar vidéki kistelepülésnek. Ugyanakkor **a falu még mindig fejlődési szakaszban van,** nem sorolható még az érett településmarketinget végző települések közé (mint pl. a szemináriumi kutatásokon már szintén vizsgált Hollókő).
- ▶ Baks esetében megállapítható volt, hogy bár a térségen belül **jelentős tényező a turizmus,** a település azonban nem tudja ezt kellő képen kihasználni. A lakossági felmérések alapján a helyiek **nem tekintenek kitörési pontként a turizmusra.**

Köszönöm a figyelmet!